

Supplement № 3 (133) 2022

ISSN 2786-6661 eISSN 2786-667X

UDC: 378.6:61:001.891](477.411)(050)

Міністерство охорони здоров'я України
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця

НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕДИЧНИЙ МОЛОДІЖНИЙ ЖУРНАЛ

Видання індексується
в Crossref, DOAJ, Ulrichs, Index Copernicus,
WorldCat, Google Scholar

ISSN 2786-6661 eISSN 2786-667X

Ministry of Health of Ukraine
Bogomolets National Medical University

THEORETICAL AND PRACTICAL
EDITION

UKRAINIAN SCIENTIFIC MEDICAL YOUTH JOURNAL

Journal's indexing:
Crossref, DOAJ, Ulrichs, Index Copernicus,
WorldCat, Google Scholar

Засновник – Національний медичний університет
імені О.О.Богомольця МОЗ України
Періодичність виходу 4 рази на рік.

Журнал внесено до переліку фахових видань.

Галузі наук: медичні, фармацевтичні.
(наказ МОН України 09.03.2016 № 241)

Реєстраційне свідоцтво KB № 17028-5798ПР.

Рекомендовано Вченою Радою НМУ імені
О.О.Богомольця (протокол № 2 від 30.08.2022 р.)

Усі права стосовно опублікованих статей
залишено за редакцією.

Відповідальність за добір та викладення фактів
у статтях несуть автори, а за зміст рекламних
матеріалів – рекламодавці.

Передрук можливий за згоди редакції
та з посиланням на джерело.

До друку приймаються наукові матеріали,
які відповідають вимогам до публікації в даному
виданні

Founder – Bogomolets National Medical University
Ministry of Health of Ukraine

Publication frequency – 4 times a year.

**The Journal is included in the list of professional
publications in Medical and pharmaceutical
Sciences** (order MES Ukraine 09.03.2016 № 241)
Registration Certificate KB № 17028-5798ПР.

Recommended by the Academic Council of the
Bogomolets National Medical University, Kyiv
(protocol № 2 of 30.08.2022)

All rights concerning published articles are reserved
to the editorial board.

Responsibility for selection and presentation of the
facts in the articles is held by authors, and of the
content of advertising material – by advertisers.

Reprint is possible with consent of the editorial
board and reference. Research materials accepted for
publishing must meet the publication requirements of
this edition.

ЧИННИКИ РЕФЕРЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ У МАЛІЙ СОЦІАЛЬНІЙ ГРУПІ

Божко Є.О.

Науковий керівник: к. психол.н., доц. Тертична Н.А.
Кафедра загальної і медичної психології
Завідувач кафедри: д.мед.н., проф. Матяш М.М.
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
м. Київ, Україна

Вступ: На сьогодні, визначення себе як суб'єкта власної діяльності є дуже важливим аспектом у житті кожного з нас. Саме це дозволяє бути ефективним у процесі соціалізації. Вміння включатися у різні соціальні групи формується в особистості упродовж життя. Елементи соціальних систем це – люди. Особистість входить до соціального світу за допомогою соціальних груп, які допомагають їй визначитися у подальших діях в житті. Взаємодіючи з суспільством особистість виявляє свої лідерські, творчі якості, самосвідомість, здатність до емпатії, соціальні навички й автономність, потреби та цінності, мотиви та сформовані соціальні норми. Саме на етапі входження у соціальні групи відбувається окреслення та прийняття своїх якостей, як неповторної особистості, яка відрізняється від інших своїми індивідуальними характеристиками.

Мета роботи: Вивчення впливу сформованих якостей особистості на вияв формування її референтності у малій соціальній групі.

Матеріали і методи дослідження: Теоретичні методи: аналіз, порівняння, узагальнення різних матеріалів та сучасних джерел щодо досліджуваної проблеми.

Діагностичні методи: соціометрія, референтометрія, тестові методи («Шкала самооцінки Розенберга», методика «Діагностика самооцінки особистості юнака»), що дозволили нам з'ясувати ступінь значущості кожного члена групи для його товаришів по спільноті.

Статистичні методи обробки даних, кількісний та якісний аналіз.

Результати: На основі теоретичного аналізу поняття референтності та дослідження міжособистісних взаємин в сучасних психологічних дослідженнях, нам вдалося прослідкувати взаємозв'язок індивідуально-психологічних характеристик особистості та її референтності у малій соціальній групі. Ми визначили, що ступінь референтності кожного члена малої групи взаємопов'язаний з рівнем самоповаги та рівнем самооцінки кожного з учасників. Саме цей взаємозв'язок і визначає місце особистості в системі міжособистісних взаємин у соціальній групі.

Дослідження проводилося в межах малої групи (до 30 учасників). У процесі дослідження нами було визначено ступінь референтності кожного члена малої групи. Також ми окреслили характеристики самоповаги та рівень самооцінки кожного з учасників для визначення їх місця у системі взаємин у групі. Рівень високої самоповаги було визначено у 54% членів групи, рівень середньої самоповаги продемонстрували 38% учасників, рівень низької самоповаги - 8% членів групи. За результатами нашого дослідження, ті, учасники опитування, які мали низький рівень самоповаги (8%) – мають низьку кількість загальних балів у опитувальнику по референтометрії, а отже займають низьку рейтингову позицію у групі. А ті члени опитування, які продемонстрували високий рівень самоповаги (54%) – мають досить великий рейтинг за опитувальником референтометрії, займають високу рейтингову позицію у групі та вважаються групою референтними особистостями.

Як показало наше дослідження, неадекватна самооцінка взаємопов'язана з самоповагою особистості, а також має проєкцію на міжособистісні стосунки в групі. Особистість з адекватною самооцінкою поважає себе та може вибудувати партнерські стосунки у малій групі та стати значущою для неї. А особистість з низькою самооцінкою – навпаки, прагне несвідомо себе принизити через низьку самоповагу, а тим самим проєктує таке ж ставлення до себе інших членів соціальної групи. Водночас, низький рівень самоповаги та проблеми у спілкуванні через неадекватну самооцінку знижують також соціальну активність особистості у групі.

Ключові слова: соціалізація, референтометрія, індивід, лідер, самооцінка.